

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی استهبان

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس (Lesson Plan)

نام درس : اصول اپیدمیولوژی (بهداشت 2) نوع درس : تئوری تعداد واحد : 2

مقطع و رشته تحصیلی فراگیران : کارشناسی مامایی مدرس : احمدرضا درودچی

دروس پیش نیاز یا همزمان : اصول خدمات بهداشتی جامعه - میکروب شناسی نظری - انگل شناسی و قارچ شناسی - بارداری و زایمان 1 (بارداری طبیعی)

نیمسال تحصیلی : اول 97 - 98 تاریخ شروع کلاس : 97/7/4 تاریخ پایان کلاس : 97/10/12

مشخصه درس : 551 روز و ساعت برگزاری : چهارشنبه 9:15-10:45 مکان برگزاری : کلاس 4

مشخصه درس : 552 روز و ساعت برگزاری : سه شنبه 11 - 12:30 مکان برگزاری : کلاس 4

مسئول درس : احمدرضا درودچی روز و ساعت حضور مسئول درس : سه شنبه صبح تا پنجشنبه ظهر

تاریخ امتحان پایان ترم :

شرح درس : دانشجو در این درس با تعریف اپیدمیولوژی ، اصطلاحات رایج در آن ، انواع روشهای مطالعه اپیدمیولوژیکی ، علل و عوامل مؤثر در ایجاد و انتشار یک مشکل یا بیماری و اپیدمیولوژی انواع بیماریهای کودکان و بزرگسالان آشنا می شود

عنوان جلسه : مفهوم اپیدمیولوژی	شماره جلسه : 1
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به کلیات اپیدمیولوژی (تعریف - تاریخچه - دامنه فعالیت - اهداف)	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- اپیدمیولوژی را تعریف نماید	
2- تاریخچه اپیدمیولوژی را شرح دهد	
3- دامنه فعالیت اپیدمیولوژی را توضیح دهد	
4- اهداف اپیدمیولوژی را برشمارد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : سلامت و بیماری	شماره جلسه : 2
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به (سلامت - بیماری - سطوح پیشگیری)	

اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :
1- سلامت را از دیدگاه سازمان جهانی بهداشت تعریف نماید
2- مراحل سیر طبیعی بیماری را نام ببرد و شرح دهد
3- سطوح پیشگیری را نام ببرد و هر کدام را توضیح دهد
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ
حیطه یادگیری : شناختی

عنوان جلسه : واژه های متداول در اپیدمیولوژی	شماره جلسه : 3 و 4
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به واژه های متداول در اپیدمیولوژی	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- واژه های متداول در اپیدمیولوژی را به فارسی ترجمه نماید	
2- واژه های متداول در اپیدمیولوژی را تعریف نماید	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : اپیدمی - تغییرات شدت بیماریها - عوامل میزبان و محیط - مدل‌های اپیدمیولوژیک	شماره جلسه : 5
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به اپیدمی - شدت بیماریها - عوامل میزبان و محیط - مدل‌های اپیدمیولوژیک	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- ویژگیهای اپیدمی را نام ببرد و شرح دهد	
2- تغییرات در شدت بیماریها را توضیح دهد	
3- عوامل میزبان را نام ببرد و رابطه هر کدام را با بیماری شرح دهد	
4- عوامل محیط را نام ببرد و رابطه هر کدام را با بیماری شرح دهد	
5- مدل‌های اپیدمیولوژیک را نام ببرد و هر کدام را توضیح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : شاخصهای بهداشتی	شماره جلسه : 6 و 7
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به شاخصهای بهداشتی	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- شاخصهای بهداشتی را تعریف نماید	
2- میزان ، نسبت و تناسب را توضیح دهد	
3- میزان خام و اختصاصی را شرح دهد	
4- فرمول میزانهای (تولد خام - باروری عمومی - باروری نکاحی - باروری اختصاصی سنی - باروری کلی - تجدید نسل - مرگ و میر خام - مرگ و میر نوزادان - مرگ و میر شیرخواران - مرگ جنین - مرگ و میر حول زایمان - مرگ و میر زنان باردار - مرگ و میر اختصاصی سنی ، جنسی ، علی - بروز - شیوع) و نسبت (مرگ جنین - مرگ و میر بیماری - مرگ و میر نسبی بیماری) را بنویسد و شرح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : منابع اطلاعاتی در بهداشت اجتماعی	شماره جلسه : 8
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به منابع اطلاعاتی در بهداشت اجتماعی	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- منابع اطلاعاتی در بهداشت اجتماعی را نام ببرد	
2- سرشماری را تعریف و انواع آن را توضیح دهد	
3- آمار حیاتی را شرح دهد	
4- ثبت موارد بیماری ، گزارشات غیبت ، آمار پزشکی نیروهای مسلح و مراکز تأمین اجتماع را شرح دهد	
5- مفهوم اتصال مدارک را توضیح دهد	
6- بازبینی بهداشتی را تعریف نماید و انواع آن را شرح دهد	
7- روشهای نمونه گیری از جمعیت را توضیح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : انواع مطالعات اپیدمیولوژیک	شماره جلسه : 9
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به انواع مطالعات اپیدمیولوژی - ویژگیهای شخص در رابطه با بروز بیماریها	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- انواع مطالعات اپیدمیولوژی را نام ببرد	
2- مطالعات مشاهده ای را تعریف و انواع آن را نام ببرد	
3- مطالعات تجربی را تعریف و انواع آن را نام ببرد	
4- مطالعات توصیفی را تعریف نماید و موارد بررسی آن را نام ببرد	
5- ویژگیهای شخص (سن - جنس - نژاد - شغل - طبقه اجتماعی - تاهل - مذهب - سن ازدواج - رفتار) را در رابطه با بروز بیماری ها شرح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : ویژگیهای مکان و زمان در اپیدمیولوژی - ارتباط و علیت	شماره جلسه : 10
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به ویژگیهای مکان و زمان و رابطه آن به شناخت بیمارها - مفهوم ارتباط و علیت - انواع رابطه در اپیدمیولوژی	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- ویژگیهای مکان (مرزهای طبیعی - مرزهای سیاسی) و رابطه آن را با شناخت بیماری ها شرح دهد	
2- (نوسانات کوتاه مدت - نوسانات دوره ای - نوسانات بلند مدت) را شرح دهد	
3- ارتباط و علیت را تعریف نماید	
4- انواع رابطه (ساختگی - غیر مستقیم - علیتی) را شرح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : مطالعات تحلیلی و تجربی در اپیدمیولوژی	شماره جلسه : 11

هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به مطالعات گذشته نگر و آینده نگر - خطر نسبی - خطر قابل انتساب مطالعات تجربی - درصد اثر مداخله - تورش - معیارهای آزمایش در تحقیقات (اعتبار - اعتماد)
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :   1- مطالعات تحلیلی را تعریف و نماید و انواع آن را نام ببرد 2- مطالعات گذشته نگر را شرح دهد و مزایا و معایب آن را نام ببرد 3- مطالعات آینده نگر را شرح دهد و مزایا و معایب آن را شرح دهد 4- خطر نسبی را تعریف و فرمول آن را بنویسد 5- خطر قابل انتساب را تعریف و فرمول آن را بنویسد 6- مطالعات تجربی را تعریف و انواع آن را نام ببرد 7- درصد اثر مداخله را تعریف فرمول آن را بنویسد 8- تورش را تعریف و انواع آن را توضیح دهد 9- معیارهای آزمایش در تحقیقات را نام ببرد 10- اعتماد را تعریف و فرمول شاخصهای آن را بنویسد (خام - استحکام) 11- اعتبار را تعریف و فرمول شاخصهای آن را بنویسد (حساسیت - ویژگی - ارزش اخباری مثبت - ارزش اخباری منفی)
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ
حیطه یادگیری : شناختی

عنوان جلسه : غربالگری	شماره جلسه : 12
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به مراحل بررسی یک اپیدمی - غربالگری - شرایط شروع یک برنامه غربالگری - اهداف و موارد استفاده غربالگری - مثبت و منفی کاذب	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند : 1- مراحل بررسی یک اپیدمی را نام ببرد و توضیح دهد 2- غربالگری را تعریف و انواع آن را نام ببرد 3- شرایط شروع یک برنامه غربالگری را نام ببرد و شرح دهد 4- اهداف غربالگری را توضیح دهد 5- موارد استفاده غربالگری را شرح دهد 6- مثبت و منفی کاذب را تعریف نماید 7- ضوابط ارزشیابی غربالگری را شرح دهد (اعتماد - اعتبار - بازده)	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : بیماریهای عفونی	شماره جلسه : 13
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به عفونت - مراحل عفونت - زنجیره عفونت - روشهای کنترل بیماریهای عفونی	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند : 1- عفونت را تعریف نماید 2- مراحل عفونت را نام ببرد و هر کدام را شرح دهد 3- زنجیره عفونت را تعریف و اجراء آن را نام ببرد 4- عامل عفونت - مخزن بیماری - راه خروج - راه انتقال - راه ورود - حساسیت میزبان را در ایجاد بیماری عفونی شرح دهد 5- روشهای کنترل بیماریهای عفونی را نام ببرد و هر کدام را توضیح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	

عنوان جلسه : اپیدمیولوژی بیماریهای قابل پیشگیری با واکسن	شماره جلسه : 14
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به اپیدمیولوژی بیماریهای قابل پیشگیری با واکسن	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- اپیدمیولوژی بیماریهای دیفتری ، کزاز و سرطه سرفه را شرح دهد	
2- اپیدمیولوژی سرخک ، اوریون و سرخجه را توضیح دهد	
3- اپیدمیولوژی سل ، فلج اطفال و هپاتیت ب را توضیح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : اپیدمیولوژی بیماریهای اسهالی ، تنفسی ، گوش و حلق و بینی ، آنمی ، سرطانها	شماره جلسه : 15
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به اپیدمیولوژی بیماریهای اسهالی ، تنفسی ، گوش و حلق و بینی ، آنمی ، سرطانها	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- اپیدمیولوژی بیماریهای اسهالی را شرح دهد	
2- اپیدمیولوژی بیماریهای تنفسی را توضیح دهد	
3- اپیدمیولوژی بیماریهای گوش و حلق و بینی را شرح دهد	
4- اپیدمیولوژی آنمی را توضیح دهد	
5- اپیدمیولوژی سرطانها را شرح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان جلسه : اپیدمیولوژی رماتیسم و بیماری قلبی ، دیابت ، فشارخون ، پوکی استخوان ، یائسگی	شماره جلسه : 16
هدف کلی : فراهم ساختن امکان فهم دانشجو نسبت به اپیدمیولوژی آنمی ، سرطانها ، رماتیسم و بیماری قلبی	
اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :	
1- اپیدمیولوژی رماتیسم و بیماری قلبی را توضیح دهد	
2- اپیدمیولوژی دیابت را شرح دهد	
3- اپیدمیولوژی فشارخون را توضیح دهد	
4- اپیدمیولوژی پوکی استخوان را توضیح دهد	
5- اپیدمیولوژی یائسگی را شرح دهد	
روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ	
حیطه یادگیری : شناختی	

نحوه ارزشیابی دانشجو :	حضور در تمام جلسات درس	2 نمره
	تکالیف دانشجویی	2 نمره
	آزمون پایان ترم	16 نمره

تکالیف دانشجویی : هر دانشجو یک بیماری مربوط به جلسات 14 تا 16 را انتخاب می نماید و پس از تأیید بیماری از طرف استاد ، باید درباره آن بیماری از طریق مطالعه کتب موجود در کتابخانه دانشگاه ، تحقیق نماید و نتیجه تحقیق کتابخانه ای را در کلاس در حضور دانشجویان به زبان ساده در 15 دقیقه بیان نماید

نوع سؤالات امتحانی : چهارگزینه ای

وظایف دانشجو : حضور مستمر توأم با توجه در کلاس - حضور در کلاس ، قبل از استاد - عدم استفاده از تلفن همراه در کلاس - شرکت در آزمون پایان ترم در موعد مقرر - رعایت شئونات اخلاقی و احترام به استاد - عدم خروج از کلاس درحین درس - انجام تکالیف دانشجویی - عدم استفاده از مواد خوراکی در حین تدریس - صحبت نکردن با همکلاسیها حین درس

منابع :

- 1- مبانی و روشهای اپیدمیولوژی - محمد حسین باقیانی مقدم - انتشارات آثار سبحان ، 1392
- 2- اپیدمیولوژی برای پرستار- میمنت حسینی - انتشارات اندیشه رفیع - 1389
- 3- شایعترین بیماریهای واگیر و غیرواگیر- قاسم عابدی - انتشارات سماط - 1386
- 4- اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران - محسن جانقربانی - انتشارات خسروی - 1389
- 5- اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران - پروین یآوری - انتشارات گپ - 1392

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی استهبان

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح دوره (Course Plan)

نام درس : اصول اپیدمیولوژی (بهداشت 2) نوع درس : تئوری تعداد واحد : 2

مقطع و رشته تحصیلی فراگیران : کارشناسی مامایی مدرس : احمدرضا درودچی

دروس پیش نیاز یا همزمان : اصول خدمات بهداشتی جامعه - میکروب شناسی نظری - انگل شناسی و قارچ شناسی - بارداری و زایمان 1 (بارداری طبیعی)

نیمسال تحصیلی : اول 97 - 98 تاریخ شروع کلاس : 97/7/4 تاریخ پایان کلاس : 97/10/12

مشخصه درس : 551 روز و ساعت برگزاری : چهارشنبه 9:15-10:45 مکان برگزاری : کلاس 4

مشخصه درس : 552 روز و ساعت برگزاری : سه شنبه 11 - 12:30 مکان برگزاری : کلاس 4

مسئول درس : احمدرضا درودچی روز و ساعت حضور مسئول درس : سه شنبه صبح تا پنجشنبه ظهر

تاریخ امتحان پایان ترم :

شرح درس : دانشجویان این درس با تعریف اپیدمیولوژی ، اصطلاحات رایج در آن ، انواع روشهای مطالعه اپیدمیولوژیکی ، علل و عوامل مؤثر در ایجاد و انتشار یک مشکل یا بیماری و اپیدمیولوژی انواع بیماریهای کودکان و بزرگسالان آشنا می شود

اهداف کلی : شناخت اپیدمیولوژی ، سلامت و بیماری ، واژه های متداول در اپیدمیولوژی ، شاخصهای بهداشتی ، منابع اطلاعات در بهداشت ، انواع مطالعات اپیدمیولوژی ، غربالگری ، بیماریهای قابل پیشگیری با واکسن ، بیماریهای اسهالی ، تنفسی و گوش و حلق و بینی ، آنمی ، سرطاناتها ، رماتیسم و بیماری قلبی ، دیابت ، فشارخون ، پوکی استخوان ، یائسگی

اهداف رفتاری : دانشجو باید بتواند :

1- اپیدمیولوژی ، سلامت و بیماری را تعریف نماید

2- واژه های متداول در اپیدمیولوژی را به فارسی ترجمه و توضیح دهد

3- شاخصهای بهداشتی را نام ببرد و فرمول آنها را بنویسد

4- منابع اطلاعات در بهداشت را نام ببرد و توضیح دهد

5- انواع مطالعات اپیدمیولوژی را نام ببرد و بطور کامل شرح دهد

6- غربالگری را تعریف نماید و انواع آن را شرح دهد

7- اپیدمیولوژی بیماریهای قابل پیشگیری با واکسن را توضیح دهد

7- اپیدمیولوژی بیماریهای اسهالی ، تنفسی و گوش و حلق و بینی را شرح دهد

8- اپیدمیولوژی آنمی ، سرطانها ، رماتیسم و بیماری قلبی را توضیح دهد

9- اپیدمیولوژی دیابت ، فشارخون ، پوکی استخوان ، یائسگی را شرح دهد

روش تدریس : سخنرانی - پرسش و پاسخ

وسایل کمک آموزشی : لپ تاپ - ویدئو پروژکتور

نحوه ارزشیابی دانشجو : : حضور در تمام جلسات درس 2 نمره

تکالیف دانشجویی 2 نمره

آزمون پایان ترم 16 نمره

تکالیف دانشجویی : هر دانشجو یک بیماری مربوط به جلسات 14 تا 16 را انتخاب می نماید و پس از تأیید بیماری از طرف استاد ، درباره آن بیماری از طریق مطالعه کتب موجود در کتابخانه دانشگاه ، تحقیق نماید و نتیجه تحقیق کتابخانه ای را در کلاس در حضور دانشجویان به زبان ساده در مدت 15 دقیقه بیان نماید

نوع سؤالات امتحانی : چهارگزینه ای

وظایف دانشجو : حضور مستمر توأم با توجه در کلاس - حضور در کلاس ، قبل از استاد - عدم استفاده از تلفن همراه در کلاس - شرکت در آزمون پایان ترم در موعد مقرر - رعایت شئون اخلاقی و احترام به استاد - عدم خروج از کلاس درحین درس - انجام تکالیف دانشجویی - عدم استفاده از مواد خوراکی در حین تدریس - صحبت نکردن با همکلاسیها حین درس

منابع :

1- مبانی و روشهای اپیدمیولوژی - محمد حسین باقیانی مقدم - انتشارات آثار سبحان ، 1392

2- اپیدمیولوژی برای پرستار- میمنت حسینی - انتشارات اندیشه رفیع - 1389

3- شایعترین بیماریهای واگیر و غیرواگیر- قاسم عابدی - انتشارات سماط - 1386

4- اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران - محسن جانقربانی - انتشارات خسروی - 1389

5- اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران - پروین یآوری - انتشارات گپ - 1392

تفویم درس :

مدرس	عنوان	جلسه
احمد رضا درودچی	اپیدمیولوژی	1
=	سلامت و بیماری	2
=	واژه های متداول در اپیدمیولوژی	3
=	واژه های متداول در اپیدمیولوژی	4
=	اپیدمی - تغییرات شدت بیماریها - عوامل میزبان و محیط - مدل های اپیدمیولوژیک	5
=	شاخص های بهداشتی	6
=	شاخص های بهداشتی	7
=	منابع اطلاعاتی در بهداشت اجتماعی	8
=	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک	9
=	ویژگی های مکان و زمان در اپیدمیولوژی - ارتباط و علیت	10
=	مطالعات تحلیلی و تجربی در اپیدمیولوژی	11
=	غربالگری	12
=	بیماری های عفونی	13
=	اپیدمیولوژی بیماری های قابل پیشگیری با واکسن	14
=	اپیدمیولوژی بیماری های اسهالی ، تنفسی و گوش و حلق و بینی آنمی ، سرطاناتها	15
=	اپیدمیولوژی رماتیسم و بیماری قلبی، دیابت ، فشارخون ، پوکی استخوان ، یائسگی	16